

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

25 VÉTEKRE EGY HÓRA 3 PENNÓ.
EGYÉB SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

MEGLÉPŐ SZERKESZTŐ:

VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Hol van hát az igazság?

(In.) A debreceni cionisták alakuló gyűlésén egy Kohan Nison nevű honpolgár, akinek vezetéknévét a Kohan-ban véljük felfedezni, azt a kijelentést tette, hogy a cionizmus Palesztinát egy zsidó „felekezeti” kulturközponttá akarja varázsolni s mint ilyen, nemzetiségi mozgalomnak nem tekinthető. Ez a kifelé-való beszéd, mely kortesfogásnak ügyetlen, nem jelenti a Kohan Nisonok megalkuvását, sőt nagyon is rávilágít a cionizmusban rejlő világveszedelemre. Amikor ugyanis Theodor Herzl 1896-ban megjelent művében, a „Judenstaat”-ban felvetette a cionizmus eszméjét, egyetlen zsidó sem gondolt egy olyan Palesztina megalakítására, mely a szétszóródott népet egyetlen restaurációval újra egyesíthetné Salamon királyságának állami keretei között. Az igazi célt már a rákövetkező évben megjelölte a baseli kongresszus: a zsidóság számára közjogilag biztosított otthont kell létesíteni, honnan a nemzeti s egyéni öntudat ápolása révén az egyetemes zsidó faj világhatalmi törekvései szemmeltarthatók s irányíthatók lehessenek.

Kmoskó Mihály egyetemi tanár a cionizmusról írt szakmunkájában bebizonyítja, hogy a zsidóságnak Palesztinába való visszavezetése akkor is lehetetlen volna, ha minden egyes faji egyed telítve is volna a politikai államalkotás készségével. Palesztina területe 30,000 négyzetkilométer. Ennek egyharmada lakatlan sivatag és víz, egyharmada félsivatag és csak egyharmada termőföld. A hétszáz ezer lakosból mindössze százezer nyi a zsidó s ha egy négyzetkilométerre száz lelket számítunk: a Szentföld mintegy 3,000,000 embert fogadhatna be.

Az ahaszvérsi célat azonnal kilátás, mihielyest arra gondolunk, hogy az ugynevezett keleti pogrom-államokban (Oroszországban, Lengyelországban, Ukrajnában s az oláh vidékben) több, mint 8 millió proletárzsidó ténfereg, eltekintve az öt világrészben „elforduló” izraelitáktól...

A cionizmus tehát valóban „kulturközpont” akar létesíteni Palesztinában és erre mondja a Kohan, hogy nemzetiségi mozgalomnak nem tekinthető, hiszen ott Árpád nemzetének zsidó vallású táltosai Adyt és Madácht fordítják héber nyelvre... Hát ez meghatározó dolog... De ne felejtjük el, hogy ez a „kulturközpont” s a Herbert Sámuelék és egyéb Nisonok nem azért szaladnak Palesztinába, hogy egy héber Adyval gazdagítsák az irodalmat. Van itt nekik könyvkiadójuk és nyomdájuk untig elegendő. Az ő kortesbeszédjeik hátterében irtózatosszerű veszedelem lappang: központi megszervezése annak a világhatalmasító törekvésnek, mely gazdaságilag, politikailag s erkölcsileg a keresztény nemzetek lezüllesztését s

rajta keresztül saját lajának lelemelését tűzte ki célul.

A cionizmusnak egyesegyedül ez a lényege. S hogy mennyire laji s mennyire nem felekezeti mozgalom, arra a cionista relativitás jeles definitora, Einstein professzor adta meg két év előtt a leghatásosabb feleletet:

„Ha azt olvasom, hogy „zsidó hitű német állampolgár”, — min-

dig nevetnem kell. Mi az a zsidó vallás? Van-e olyan vallás, amely a zsidót nem-zsidóvá tenné? Nem vagyok német állampolgár, de zsidó vagyok és örülök, hogy a zsidó néphez tartozom.”

Óh, igen! Ez az igazság, ez az igazi cionizmus: zsidó államuralmat teremteni Magyarországon, Németországban, Európában, Amerikában s mindenütt ezen a világon. még Pa-

lesztinában is, — ott azonban csak addig, amíg tartani kell a propagandát, amíg irányításra és szervezkedésre van szükség, s ha majd eljön a végső diadal napja, akkor a kopár és kietlen Palesztinába mi is elmehe-tünk megnézni azt a Madách-fordítást, mely — ha héber szavakkal is, de igaz magyar értelemmel kiáltja felénk, hogy „birod-é őt vég nélkül ölelni?”

A miniszterelnök szerint a népszövetségi tanács esetleges rosszalásának elkerülése céljából kell módosítani a numerus clausust

Bethlen István külpolitikai, Klebelsberg belpolitikai érvekkel támogatta a módosító javaslatot. A keresztény pártok képviselői a módosítás ellen, a radikálisok a teljes eltörlésért szözláltak fel.

A közoktatásügyi bizottság elfogadta a módosítást

Budapest, január 10. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága ma délután Pekár Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

A kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök és Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter jelentek meg s nagyszámban vettek részt azon olyan képviselők is, akik a közoktatásügyi bizottságnak nem tagjai.

Farkas Elemér előadó kifejtette, hogy erre

a törvényre pedagógiai és szociálpolitikai szempontból egyaránt szükség van.

Ez olyan belügye a magyar iskolai szervezetnek, amelyben minden-nemü idegen beavatkozást jogtalanul kell minősíteni. Ki kell azonban küszöbölni a kérdés kezeléséből minden olyan momentumot, amely a nemzeti összetartást és a nemzeti egységet fenyegeti. Ma már eljutottunk ahoz a ponthoz, hogy azt a meggyőződést kell feltennünk mindenkiben, hogy a magyar haza egyforma szeretettel öleli magához a hozzá ragaszkodásban egyforma fiait. A numerus clausus 3. §-a kétségtelen sérelme volt az egyik „vallásfelekezeti” s ezzel utját állotta a nemzet egységes erő kifejtésének. Ez

az előadó nézete szerint hasz-

A keresztény pártok képviselői a módosítás ellen

Kossalka János sajnálattal látja, hogy az egyetemeket nem a tudás megszerzése, hanem a kenyérkereseti lehetőség, a diploma elnyerése végett keresik fel.

Az egyetemokről kiszorult zsidók legtöbbször más téren helyezkedtek el és sokszor jobban boldogultak.

A zsidók ne feledkezzenek meg arról, hogy e törvény nélkül sokan nem is nyitottak volna be az egyetemekre.

Haller István szerint nem áll meg az az ellenvetés, amelyet mindig hallottunk, hogy a numerus clausus miatt mostoha elbánásban részesülünk külföldön. Ilyenformán a tör-

nos katonákat zár ki kulturális honvédelem harcveronalából.

Ha tehát áll az a tétel, hogy ragaszkodnunk kell a törvény első paragrafusához, akkor ezt ártatlanul senki ellen és mindenki ellen irányuló objektivitással kell végrehajtani. Ezt a célt akarja elérni az új törvényjavaslat, amely minden tekintetben megfelel azoknak a követelményeknek, amelyet a bel- és külpolitikai szempontok szükségessé tesznek. Éppen ezért kéri a javaslat elfogadását.

A szocialisták teljes eltörlést követelnek

Várnai (Weisz) Dániel nem látja a törvényjavaslatban azt a szociális szempontot, melyet hangsúlyoz, mert Magyarországon összesen 39 főiskola van s ezek évenként ontják a diplomás embereket. A javaslatot nem fogadja el. Határozati javaslatot mutat be az 1920. évi XXV. t.-c. eltörléséről.

Sokorópátkai, mint kulturális szakértő

Sokorópátkai Szabó István hangsúlyozza, hogy sok gondolatban egyetért Várnai felfogásával. Mérnökökben és orvosokban hiány van. E két kategóriát tehát szabaddá kell tenni a beiratkozók számára. A javaslatot elfogadja.

Lukács György a javaslatot elfogadja.

A módosítás ellen

vény megváltoztatása nem szükséges. Ha azonban a kormány feltétlenül kívánja a törvény megváltoztatását, akkor

fel kell venni a javaslatba a trianoni békeszerződésnek a kisebbségekre vonatkozó terminusát.

A javaslatot nem fogadja el.

Tury Béla bejelentette, hogy az elhangzottak után javaslatát a plénumban fogja megtenni.

Rassai „tévedett”

Rassai Károly kért ezután szót. Elismeri, hogy annak idején ő maga is aláírta a numerus claususról szóló indítványt,

de már fél év múlva belátta, hogy tévedett. Az 1920. évi 25. t.-c. teljes eltörlését követeli, mert szerinte csak ez segíthet a külpolitikai helyzeten. A kormány a szellemi termelés elleni küzdelmet hirdeti, mely teljesen illuzorikus, ha figyelembe vesszük, hogy 6 egyetemet tart fenn az országban.

A vita berekesztés után a kultuszminiszter szözlalt fel:

A kultuszminiszter felszóllása

Figyelmezteti Rassait az 1920. évi 25. t.-c. létrejöttének előzményeire. Nem lehet arra a békebeli állapotra visszatérni, mikor 12-14 ezer hallgató volt a budapesti egyetemen és háromszor annyian iratkoztak be, mint amennyien elfértek. Mindig azt vallotta, hogy a numerus clausus törvényt csak ideiglenes rendszabálynak tekinti és ugyanezt hangsúlyozta Genfben is. Ha eljő az ideje, akkor

a törvényt teljesen megszünteti. Megállapítja, hogy még nem érkezett el az az idő.

A trianoni békeszerződésnek a kisebbségek védelméről alkotott rendelkezéseit nem lehet e kérdésre vonatkoztatni. A miniszter végül rövid visszapillantást vetett a lezajlott egyetemi tüntetésekre.

A miniszterelnök a népszövetségre hivatkozik

Ezután Bethlen miniszterelnök szözlalt fel. Csupán azokkal az észrevételekkel kíván foglalkozni, amelyek a külföldi szempontokat érintették. A numerus clausus törvényt mindig átmeneti intézkedésnek tekintette.

A numerus clausus törvény magva volt egy külföldi propagandának, amely állandóan ránk irányul, bizonyos köröknek nagy érdeke, hogy Magyarország ellen propagandát fejtsenek ki. Minden ország törvényeit saját magának és saját viszonyaihoz mérten alkotja meg, nem pedig a külföld tetszése szerint. Azonban nem lehet teljesen közömbös a külföld nézete sem.

A nemzetek szövetségének véleményére hallgatnunk kell.

Amikor ez a törvény létrejött, ak-

kor a külügyminiszter nem járulhatott volna hozzá ilyen szövegezéshez. A jelen helyzetben pedig

nem tehetjük ki magunkat a nemzetek szövetsége tanácsa esetleges rosszalásának,

azoknak, akik azt mondják, hogy ne törődjünk a nemzetek szövetségével, azt mondhatom, hogy a nemzetek szövetsége fontos tényező és ha azt mondja, hogy a numerus clausus nem áll összhangban a trianoni szerződés határozásaival, akkor

csak két út áll előttünk, vagy módosítjuk a törvényt, vagy kilépünk a nemzetek szövetségéből.

Nem hiszi, hogy bármely más állam más álláspontra helyezkednék, ha a tanács ellene hoz határozatot. Belpolitikai érvek tömege szól ellene, hogy azt a társadalmi békét, amelyet megbolygattunk, ismét helyre kell állítanunk.

A javaslatot a bizottság egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Óriási árvizkatasztrófa Londonban negyven halottal

A Themze pénteken éjjel áttörte a gátat és elárasztotta az angol fővárost — Másfél méteres víz az utcákon

London, január 10. Az európa-szerte már napok óta tartó nagyarányú olvadás óriási katasztrófa előidézője volt Londonban. A Themze ugyanis az olvadás következtében hatalmasan megáradt és az angol főváros egy nagyrészét elöntötte. Az árvíz borzalmas pusztítást vitt végbe Londonban s még növelte az amugyis nagy kétségbeesést és rémületet az, hogy

az áradat pénteken, az éjszakai órákban zúdult a városra.

A megdagadt folyó pénteken éjjel átszakította a gátat a Westminster előtt s az egész part óriási kiterjedésben víz alá került. Az áradat természetesen állandóan növekedett, úgy, hogy hajnalra már a parlament és a Tower is vízben állott. Az utcákon csak a magaskerekű teherautók közlekedhettek, mert minden egyéb járművet teljesen elrejtett volna a víz. Az utcákon a falak mentén lovasrendőrök cirkálnak állandóan, akik a házak ablakaiban te-

hetlenül didergő és segítséget kérő lakókat lóháton emelik ki az ablakokból. A pincéket, sőt a mélyebben fekvő házakban a lakószobákat is teljesen elárasztotta a szennyes víztömeg, amely másfél méter magasságban borítja London utcáit. Az álmukban meglepett partmenti lakók minden vagyonukat elvesztették. Sokan életüket sem tudták már megmenteni, úgy, hogy

a londoni árvizkatasztrófának az eddigi jelentések szerint 40 halottja van.

Az egész városban szünetel az utca forgalma s minthogy a nagy víz miatt, amely az utcákat borítja, nem lehet az élelmiszereket sem szállítani, csak a legnagyobb nehézségek árán és igen lassan, a vízzel elöntött házakban rekedt emberek péntek óta három napig élelem és fűtőanyag nélkül vannak.

Londonban egyébként évtizedek óta nem emlékeznek ehhez hasonló árvizkatasztrófára.

A kereskedelmi miniszter véglegesen rendezi a vasutasok üzemi részesedési jutalékügyét

Rövidesen elkészül az új tervezet

(A Hajdúföld tudósítójától.) A vasutasság üzemi részesedési jutalékának ügye, — mint ismeretes, — a múlt évben igen nehezen ért meg addig, hogy a kifizetésig jutott. December végén, az utolsó hónapban történt meg csak a döntés és akkor is az előző évben fizetett jutalék-összegek felét folyósították a MÁV tisztviselők és segédtisztek számára. A rendelet pedig, amely a kifizetésről intézkedett, olyan megállapításokat tartalmazott, melyekből arra lehetett következtetni, hogy a jövőben talán már el is marad a jutalék kiutalása.

Tény legalább is, hogy ma a vasutasság teljes bizonytalanságban van

atekintetben, hogy a MÁV igazgatóságának, illetve a kereskedelmi kormányának mi a szándéka az üzemi jutalékot illetően. A Kansz államvasuti főcsoportja, mint a MÁV tisztviselők és egyéb alkalmazottak érdekképviseletének az az álláspontja e kérdésben, hogy a jutalék-rendszert okvetlenül fenn kell tartani, hiszen ez a vasutasság szerzett joga. Ezzel szemben a kereskedelmi kormány és a MÁV igazgatósága utal arra, hogy az üzemi nyereségi jutalék feltételezi már elnevezése révén is a felesleget. Ha tehát a MÁV költségvetése nem mutat felesleget a zárószámadás során, nem is adható jutalék. Főképen pedig

nem lehet tudni azt, hogy a kifizetésre kerülő összegek milyen arányuk lesznek, hiszen azok a feleslegek nagysága szerint csökkennek, illetőleg növekednek évről-évre. Ilyen körülmények között tehát meglehetősen

kétes marad a részesedési jutalék kifizetése,

ami pedig a vasutas társadalomban nem kevés és nem kis izgalmakat vált ki évről-évre.

Ezen az állapoton tehát változtatni kell. Ebben megegyezik a Kansz épen úgy, mint a MÁV igazgatósága. A Kansz az elmúlt évben ezirányban már tett is javaslatot, amely szerint a jutalékot havonként előre megállapított egyenlő összegekben fizetnék ki. Az illetékes körök ezt a javaslatot a múlt évben állítólag el is fogadták elvben, megvalósításra azonban nem került és karácsonykor a régi rendszer szerint fizették ki a jutalékot.

Most aztán feltétlenül megbízható helyen akként értesülünk, hogy Hermann Miksa kereskedelmi miniszter

az üzemek részesedési jutalékának ügyét lehetőleg egységesen és végérvényesen rendezni akarja,

mert maga is tarthatatlannak mondja a mai bizonytalan állapotot, amely egy a vasutasság, mint a MÁV

szempontjából kellemetlen helyzeteket teremthet évenként.

Informátorunk szerint a miniszter rövidesen tervezetet dolgoztat ki a jutalékkérdések rendezésére és annak alapján

még ez évben el is rendeli a végrehajtást.

A rendelet-tervezet elkészítésére

Megindultak a házhelyrendezési ügyben az ármegállapítási tárgyalások Debrecen körülbelül ezer telket ad át a juttatottaknak

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város házhelyrendezési ügyében most folynak az ármegállapítási tárgyalások, melyek igen nagy munkát adnak a tárgyaló bírónak. Debrecen városa, mint egyik megváltást szenvedő, körülbelül

1000 telket ad át a juttatottaknak

s miután ezek a telkek a város különböző részeiben vannak, külön-külön kell megállapítani azok megváltási árát. Van olyan telek, mely négyzetméterenként csak 8—10

— értesülésünk szerint — már néhány napon belül utasítást kap a kereskedelmi miniszterium illetékes osztálya, a végleges megszövegezésre azonban csak hónapok múlva lehet számítani, mindamellett minden remény meg van arra, hogy az új jutalékrendszer már a nyár folyamán életbe fog lépni.

pengőt ér, van azonban olyan is, amelynek forgalmi értéke legalább 30 pengő. A városi tanács azon az állásponton van, hogy a juttatottaknak a tényleges forgalmi árat kell megfizetni a telkekért.

Az első tárgyalás az ármegállapítás ügyében csütörtökön lesz, azonban előrelátható, hogy a város nem kapja meg azt az összeget, melyet a telkekért kér, mert a fizetendő vételárat a szakértők becsülése alapján a tárgyaló bír., illetőleg az OFB fogja megállapítani.

Erős, egységes frontot kell szervezni a bolsevista törekvésekkel szemben

A büntetőnovella vitája a felsőházban — A valorizációs javaslat folytatolagos tárgyalása a képviselőházban

Budapest, jan. 10. A képviselőházi ülésén az elnök elparentálta az újságírás nagy halottját, Hoitsy Pált. Majd felolvasta jegyző a Huszár Károly lemondó levelét az elnöki tisztségről és a képviselői mandátumról. A Ház jegyzőkönyvében hálás elismerést íktatott be értekes tevékenységéért.

Az elnök bemutatta Alföldy Béla bácsalmási képviselő lemondó levelét. Majd megemlékezett arról, hogy 25 éve annak, hogy a magyar törvényhozás két háza a régi helyiségekből a fényes palotába költözött.

Bejelentette, hogy Barla-Szabó József és Csilléry András annak megállapítását kérik, hogy a munkásbiztosító főorvos, igazgatói kinevezéseik következtében nem forog-e

fenn összeférhetlenség. A bejelentést áttették az állandó összeférhetlenségi bizottsághoz.

Ezután áttért a Ház a valorizációs javaslat folytatolagos vitájára.

Dabasi Halász Móric a javaslatnál a szakértők felszólalását várja. Kimerítően ismerteti a hadikölcsön-összegeket, bő statisztikai adatokkal világítja meg egyes évek jegyzéseinek értékelését. Nem tekinthetők ösjegyzőknek azok, akik jegyeztek ugyan hadikölcsönt, annak kibocsátásakor, azonban csak igen kicsiny összegeket fizettek be és a többi lombardiroztatták.

Meg kell adoztatni a konjunkturális vagyonokat.

A javaslatot elfogadja.

Az ülés ezután véget ért.

A felsőház ülése

Budapest, jan. 10. A felsőház mai ülésén az elnök elparentálta az elhunyt Hoitsy Pált, akinek emlékét a felsőház jegyzőkönyvében örökítette meg. Majd bemutatta az elnök Hoór Károly halálával megüresedett helyre behívott Lenhossák Mihály megbízólevelét.

A büntetőnovella tárgyalására áttérve, Varga Ferenc koronaügyész, a javaslat előadója szólalt fel

Papp József ismertette ezután a büntetőjog magyarországi fejlődését.

Huszár Aladár kijelentette, hogy szinte divattá vált Európában a bolseviki büncselekményeket politikai cselekményeknek minősíteni.

Kéri a miniszterelnököt, hogy Genfben a nemzetek között csináljon propagandát s hogy

szervezenek erős, egységes frontot a bolsevizmus ellen.

Az igazságügyminisztert pedig arra kéri, terjesszen az országgyűlés elé olyan javaslatot, amely teljesen eloszlatja a homályt, amely politikai cselekménnyé akarja minősíteni a kommunizmust és alkalmazzon szigorú megtorlást. A javaslatot elfogadja.

Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszolt ezután a felszólalásokra.

Arra a kifogásra, hogy a rendőrség olyan jogokat vett igénybe, amelyekhez a háború előtt alig nyult, pl. a házkutatás és a személyes szabadságra vonatkozó jogokhoz, voltaképpen már az előadó válaszolt, amikor rámutatott a mai erkölcsök lesüllyedt voltára, főként pedig a forradalmi és bolseviki nyugtalanságra. Ezek a szempontok indokolják, hogy a rendőrség e főként bírói rendelkezésre fogantatandó rendszabályokat szigorúbban veszi igénybe.

A felszólalók a szabadságvesztés büntetés átváltoztathatóságát kifogásolták azzal, hogy ez a gazdagoknak kedvez. Ez a megállapítás nem helyes. A pénzbüntetés olyan néhány napos szabadságvesztésre vonatkozik, amelynek javító hatása nincs s az elkülönítés lehetetlensége miatt az elítéltet megrögzött elítéltekkel megfertőzhetik. Pénzbüntetések egyébként eddig is voltak és alkalmazásuk nem szolgáltatott indokot az említett kifogás megerősítésére.

Ami a felsőbb vádhatóságok csatlakozásának jogát illeti, erre feltétlen szükség van

A felsőház ezután általánosságban elfogadja a javaslatot.

Vakmerő rablógyilkossági kísérlet Hajdunánáson

A béres ásóval akarta megölni a gazdáját, aki a küzdelem hevében leharapta a merénylet ujját

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szenzációs érdekességű gyilkossági kísérlet történt hétfőn este Hajdunánáson. Az egyik jómódu hajdunánási gazda, Jóna Lajos éjszaka nyugodtan aludt otthon az ágyában. Éjjel felé felkeltette a bérese, hogy az egyik tehén repát nyelt és fuldoklik. A gazda azonnal felkelt és a sötét udvaron keresztül a béres társaságában megindult az istálló felé. Az udvarra érve a béres egyszer csak félreugrott és

felkapva egy ástót, a gazda felé sujtott.

Jóna Lajos elkapta az ásó nyelét, kicsavarta a béres kezéből. A gazda és a béres között élethalálharc indult meg ezután. A két férfi öre

ment és birkózni kezdett. A küzdelem hevében Jóna Lajos elkapta a béres kezét és

egyik ujját leharapta.

A béres azonban még ekkor sem engedett s a csizmaszárából kést rántott elő, mellyel a nyakán megsebesítette a gazdát, aki végül mégis csak felülkelt és leteperete a bérest.

A hajdunánási csendőrség nagy erővel indította meg a nyomozást s megállapította, hogy

a béres meg akarta gyilkolni a gazdáját

és ki akarta fosztani a tanyát. A gyilkos bérest a csendőrség őrizetbe vette.

Magyarország talpraállításának egyik legfontosabbik előfeltétele az alkohol-ellenes küzdelem

Dr. Görgey Márton megyei tisztifőorvos előadása a Szülők Iskolájában

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni „Szülők Iskolája”, melynek őszi előadásorozata általános érdeklődésre s megértésre talált a város keresztyén társadalma körében, kedden délután 6 órakor tartotta első idei előadását a városháza színiúti dísztermében.

Az előadó-délután

dr. Veress István

tanítóképezdei igazgató, a „Szülők Iskolájának” vezetője nyitotta meg, majd a Városi Dalegyelet adott elő egy énekszámot Forray István szakavatott vezetésével. Ezután

dr. Görgey Márton,

Hajdu vármegyei tisztifőorvos olvastatja fel nagyjértékű és mély tudománnyal felépített értekezését az alkoholizmusról s annak romboló hatásáról.

Alkoholizmus alatt — mondotta — társadalompolitikai és közegészségügyi szempontból mindazt a sok bajt és nyomorúságot értjük, mely a szeszfogyasztással összefüggésben áll. Az alkoholizmus válfajainak s a részegség különféle tünetjeinek leírása után foglalkozott az alkoholnak a szeszfogyasztóra gyakorolt káros következményeivel. Kimutatta, hogy az alkohol vízszívó, fémoldó s oxigén-egető természeténél fogva

a szervezet sejtjeit megbetegíti, illetve azoknak zsiros elfajulását idézi elő. Megtámadja az idegrendszert s megbénítja az értelmi funkció cselekvés-mérlegelő gátlási tevékenységét.

A részegség által előidézett kellemtelen állapot 24 óráig tart el észrevehetőleg, de

már az első két-három pohár bor kiváltja azt a gátlási képességet bénító idegállapotot, mely például az autóbaleseteknek is a szülőke.

Az előadó kiterjeszkedett az időszült alkoholizmusra s hatásaira is, melyek nemcsak az illető elmezávarát idézi fel, de a leszármazottainak szervezetét is tönkreteszi, maga után vonva a különböző betegségeket (epilepszia, tuberkulózis), sőt legtöbb esetben az iszákosságot is.

A németországi vizsgálatok eredményei szerint

a gyermekek elzüllésének s a gyermekhalandóságnak legfőbb oka az alkoholizmus.

Egy német javítóintézetben megállapították, hogy 250 gyermek közül százötvennek az apja, tizenkettőnek az anyja s negyvennek pedig mindkét szülője iszákos volt. Ugyancsak a német statisztika összehasonlította tíz iszákos s tíz antialkoholista család állapotát. Az előbbi tíz familia 57 gyermeke közül 32 halt meg csecsemőkori görcsében, míg a másik csoport 67 leszármazottjából csak ötven pusztultak el. Rendkívül

nagy veszedelem rejlik abban a szokásban, hogy a szoptatós anyákkal sört itatnak.

A németországi statisztika bizonyossága szerint a csecsemőhalandóságnak éppen ez az egyik legnagyobb okozója.

Az alkoholizmus — mondotta Görgey főorvos — nemcsak az egyén szempontjából veszedelmes, de a családnak, társadalomnak, államnak is legborzasztóbb ellensége. Melegágya a tüdővésznek és az ezt terjesztő szegénységnek.

Csonkamagyarország 1925-ben minden lélekre 50 liter alkoholt esett,

ami 600 millió pengőnek felel meg, tehát ugyanannyi, mint az ország összes lakosságának egész évi adózása. Mily nagy a kontraszt, ha figyelembe vesszük, hogy ezzel a horribilis összeggel szemben a költségvetés iskoláztatási célokra csupán 128 millió pengőt irányoz elő.

Előadása végén kimutatta az előadó, hogy mindazokban az államokban, ahol már eltiltották a szeszfogyasztást, megszaporodott a gyermekáldás, lecsökkent a gümőkórban elhalt halálozási arányszáma és megjavultak a szociális viszonyok. Északamerikában például a szesztilalmi törvény behozatala óta

13.000 templomot építettek,

de megnövekedett a munkaalkalom is, minthogy a szeszgyárak átalakulása folytán az új gyárak, bármilyen iparágban is foglalkoznak azok, a

nyerstermékek termeléséért sokkal több munkást kénytelenek foglalkoztatni. Még csak a szőlőtermelők sem mennek tönkre. Hiszen a mazsolának, édesmust-gyártásnak, stb. oly nagy kelendőse van, hogy

Kaliforniában az alkoholtilalmi törvény óta 78.000 hektár új szőlőterületet telepítettek be.

Utóljára az iskoláknak felvilágosító szerepéről, a szülői értekezletek feladatairól, a szombatestermi és vasárnapi korecsma-szünetről s az al-

kohol-ellenes küzdelem egyéb követelményeiről szövegezte, majd előadását azzal fejezte be, hogy az alkoholizmus minden vonalon való leküzdése egyik legfontosabbik előfeltétele Magyarország területi és erkölcsi feltámadásának.

A közönség az illusztris előadót, aki tartalmas értekezésében az alkoholizmus kérdésének egész témakörét felölelte, előadása végén köszöntővel, lelkes ünneplésben részesítette.

Borzalmas szerencsétlenség két halottal a rákoshegyi vasúti-állomáson

A Budapest-szolnoki és Budapest-debreceni vonatok halálra gazoltak egy MÁV. főintézőt és egy hivatalnoknőt

Budapest, január 10. Kedden reggel hét órakor borzalmas szerencsétlenség történt a rákoshegyi állomáson. Reggel fél hét órakor futott be Rákoshegyre a Szolnokról Budapestre menő személyvonat. Ugyanebben az időben érkezett meg a pályaudvarra a Budapestről Debrecenbe jövő gyorsvonat is. Az engedély nélkül kitűdő utazó közönség a két vágány között állott. Ottlik József MÁV főintéző figyelmeztette a közönséget a közeledő vonatra s miközben rendet akart teremteni a sűrű ködben botorkáló közönség között, elcsuszott és az éppen akkor Szolnokról Budapest felé befutó vonat alá esett. A MÁV főintéző mellett álló Seress Emília 35 éves hivatalnoknő anyjára megijedt az eléje táruló borzalmas látványtól, hogy ijedtében ösztönyszerűen hátra tántorodott s őt meg az eközben beérkező gyorsvonat mozdonya kapta el és a felismerhetetlenségig összeroncsolta.

Ottlik József főintéző a helyszínen azonnal meghalt,

Beiktatták dr. Somossy Béla polgármestert a böszörményi ref. egyház főgondnoki tisztségébe

(A Hajdúföld tudósítójától.) A hajduböszörményi református egyház vezetősége szombaton délelőtt 10 órakor a központi fiúiskola tanácstermében ünnepélyes keretek között iktatta be egyházfőgondnoki tisztségébe dr. Somossy Bélát, a város érdemeiben gazdag polgármestert, akit tudvalevőleg egyhangúlag választottak meg erre a méltóságra. Ugyaneznap tették le az esküt az újonnan megválasztott presbiterek is. Az eskütelés után dr. Bakóczy Endre ref. lelkész gyönyörű szép beszédben üdvözölte Somossy Bélát s egyben lendületes szavakkal mutatott rá azokra az elévülhetetlen érdemekre, amelyeket Hajduböszörmény város és a böszörményi református egyház életében a Somossy-család szerzett. 1815. óta a hajduböszörményi egyháznak 16 főgondnoka volt. Ezek közül a polgármesternek már két elődje viselte a főgondnoki tisztséget. Az első Somossy Mihály táblabíró volt, 1840-től 48-ig, a másik a polgármester édesatyja, id. Somossy Béla, aki a város élén a polgármesteri, az egyháznál pedig a főgondnoki tisztséget töltötte be.

A nagyhatású beszéd után Somossy Béla főgondnok meghatott szavakkal, szép beszédben köszönte meg az üdvözlést. Programbeszédében a jogosságát, méltányos-

ságot s az egyenlőséget hangoztatta. Rámutatott arra, hogy habár külsőben nem mutathatta ki érzelmeit, bensőleg mindig kálvinista, magyar embernek érezte magát. Ez a nap különösen szent előtte, mert ezelőtt 15 évvel, ugyanezen napon, órában, helyiségben tartotta főgondnoki programbeszédét édesatyja. Beszéde után dr. Lévy József városi főorvos, presbitéri tag üdvözölte az egyház elnökségét határozott szavakkal, majd Kövér Elek a főgondnokot. Ezután a különböző bizottságok megválasztása következett, mely után titkos szavazás útján megválasztották az egyházközségi bíróságot. A gyűlés után, mely fél 12 órakor ért véget, a különböző testületek üdvözölték a főgondnokot, ki meleg hangon válaszolt mindegyiknek.

Salvátor forrás!
Kellemes ízű üdítő,
gyógy- és asztali víz
**VESE, HOLYAG, RHEUMA
BETEGEKNEK**
**TERHES ÉS SZOPTATÓ-
NŐKNEK NÉLKÜLÖZ-
HETETLEN**
SAVOLDÓ VASMENTES
Kapható mindenütt.

Máv Filharmonikus zenekar nagy hangversenye

Az egész városban lázas érdeklődés előzi meg a Máv filharmonikusok hatalmas együttesének január 15-iki nagy hangversenyét, mely este 8 órai kezdettel a *Bika szálló* nagy termében fog lefolyni. A zenekart *Abrányi Emil* m. kir. operaház zeneigazgatója az európai nevű kiváló karnagy vezényli ezuttal is. A hazai talajon felsarjadt Debrecen város amateur zenészeit egybefoglaló, pusztán a művészi szépet kereső, időt, fáradságot: mindent, — minden *ellenszolgáltatás nélkül* ezért a tisztán *eszméi célért* áldozó zenei együttes minden egyes tagja át van hatva a rájuk háruló feiadat gigantikus súlyától és a legforróbb ambícióval készül ennek a feladatnak minden tekintetben kifogástalan megoldására.

Az európai szinten álló Budapesti Filharmonikusok játékát 3 nappal követőleg kell megtartaniok hangversenyüket a mi filharmonikusainknak és a szeretetteljesen beléjük helyezett bizalmat úgy kívánják honorálni, hogy a budapestiek kétségtelenül nagyszerű produktuma után is *ujat, szépet, magasztosat, lélekbookmarkolót* hoznak! A zenekar fennállása óta a leghatalmasabb fémmelzés az lesz a zenekari együttesen, hogy a budapesti nagy filharmonikus zenekar után is eddigi fényében való *megfogyatkozás nélkül* művészi szinten álló zenekarnak fog bizonyulni.

A műsor Csajkovszky, Mozart, Delibes és Erkel remekművet adja, az est énekesnője: Goda Gizella, a budapesti Operaház kiváló koloratur énekesnője lesz.

Jegyek Hegedűs és Sándor cégnél (Piac-utca) válthatók. Földszinti ülőhely I rendű 3.50 P. II. r. 2.50 P. Erkélyülés 2 P. Állóhely I P.

Népszerű zenei előadás

Jeanne Marie Darré és Kálmán Mária Debrecenben

A decemberi népszerű előadás páratlan sikere után február 5-én rendezi a Zenekedvelők Köre az egyetem és a felsőbb iskolák részére a második népszerű zenei előadást. Az első klasszikus est után most a romantikusok kerülnek sorra és pedig oly európai hírnevű művésznők, mint Jeanne Marie Darré (Paris) és Kálmán Mária interpretálásában.

Marie Darré már második éve a budapesti koncertszalon ünnepelt vendége, a Vigadóban zsufolt ház mellett játszik. Ez a csodaszép fiatal művésznő már 5 éves korában hangversenyezett Párisban, Philipp Lázár, a világ első zongoramestere mesteriskoláját 13 éves korában véggezte s ettől kezdve az egész világon mindenütt óriási sikerei voltak. 1926. márciusában játszott Budapesten először s az összes lapok a legnagyobb elragadtatással írtak róla, „a zongora felkent papnője”, „a zongora legerősebb mesterei közül való” ezek a legszerényebb jelzők róla. A magyar zenét imádja a külföldön, ahol csak lehet, magyar darabokat játszik.

Az est másik szereplője, Kálmán Mária, Geyer Stefi, Vecsey Ferrari Albertina Fehér Ilona, Szentgyörgyi László dicsőséges névsorában azok közül való, akiket Hubay Jenő zeneje ihletett meg és jegyzett el a hírnévnek. A Hubay mesteriskola

után egyenesen külföldre került és Németországban, a skandináv államokban, majd utóbb Párisban szerzett dicsőséget a magyar névnek. A hegedűnek oly mestere, mint Ferrarri Albertina, s nem egy külföldi kritika fölé helyezi.

A rendezőség így világszerte ösmert művészek útján népszerűsíti a zenét és 50, azaz ötven filléres helyáraival mindenkinek lehetővé teszi a koncertek meghallgatását, szegénysorsuaknak pedig ingyen jegyeket

ad ki. Az intézetek vezetését ezután is kéri a Zenekedvelők Köre, hogy a jegyszükségletet a zeneiskolában bejelenteni sziveskedjenek, mert a későn jelentkezőknek nem tud majd helyet biztosítani.

A matiné érdekességét növeli, hogy ezen a megnyitó beszédet dr. Lukács József, a reál gimnázium művészlelkű igazgatója mondja, míg a műsor egyes darabjait ösmertető zenei előadást dr. Tüdős Kálmán tisztifőorvos fogja tartani.

Ismeretlen járvány pusztít Minszkben

Az orvosok tehetetlenül állanak a betegséggel szemben

Varsóból jelentik: Minszk városában eddig teljesen ismeretlen borzalmas járvány ütötte fel fejét. Az orvosok tanácstalanul állnak a betegséggel szemben, amely arc, orr

és láb megdagadásával kezdődik.

A járványnak eddig husz áldozata van.

A városban a legnagyobb rémület uralkodik.

A forgalmi adó terén újabb könnyítéseket tartalmazó rendelet jelenik meg

(A Hajdúföld tudósítójától.) A kereskedelmi és iparkamarában tartott értekezleten szó volt arról, hogy a kamara a fűszerkereskedelmi érdekeltség tájékoztatása végett az 1927-ben megjelent forgalmi adó rendeletekről az érdekeltség részére egy tájékoztatót ad ki.

A tájékoztató a mai napig azért nem jelent meg, mert a vonatkozó rendeletek által elrendelt könnyvezetési kötelezettségre nézve a rendeletek egymástól eltérő értelmezést nyertek s a kamara kénytelen volt épen ezért távratilag a pénzügy minisztériumhoz fordulni döntés végett.

Hétfőn, január 9-én a pénzügyminisztérium forgalmi adó főosztályától azt az értesítést kapta a kamara, hogy egy *több irányban könnyítéseket tartalmazó rendelet fog megjelenni két napon belül*, melyben minden vitás kérdés rendezést nyer. Ezért a kamara kénytelen a tájékoztató kiadásával várni, mert nem volna helyes, hogy a tájékoztató

rögtön megjelenése után idejét mult felvilágosításokat tartalmazzon.

Felhívja a kamara az érdekeltség figyelmét a cukor forgalmi adó változásáról szóló rendelet azon rendelkezésére, mely szerint 1928 január 15-ig kötelesek az illetékes forgalmi adóhivatalhoz (Piac u. 9) azok az adózók akik a cukor forgalmi adómentességét igénybe akarják venni és a cukron kívül más forgalmi adóköteles áruk forgalomba hozatalával is foglalkoznak, irásban bejelenteni azt, hogy cukor forgalomba hozatalával foglalkoznak, továbbá, hogy milyen más árukat forgalmazzanak még, (általában utalni kell a szakmára), és végül hogy az illető bejelentő vezet-e könyveket és ha igen, milyeneket?!

Végül félreértések elkerülése végett közöljük azt, hogy a december 31-én felvett cukorkészlet után a forgalmi adót egy összegben az általánosított kiskereskedők is kötelesek leróni, 1928 március végéig.

Törvényismertető előadások az Ügyvédszövetségben

Dr. Nyulász János és dr. Király Ferenc Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A háború alatt bírák, ügyvédek, jogtudósok közreműködésével az Ügyvédszövetség törvényismertető előadásokat rendezett, melyek nagy látogatottságnak örvendtek nemcsak a jogászvilág, de a nagyközönség részéről is. A hazai és helybeli jogászvilág kitünőségei adtak díszet ezeknek az előadásoknak.

Az Ügyvédszövetség most újjáalakulván, elnöke, dr. Kölcsey Sándor lelkes buzgalommal látott hozzá, hogy a régóta hiányzó törvényismertető előadásokat újból megszervezze. Minthogy azonban a Magyarországot érdeklő kérdések egész sora nemcsak a hazai törvényhozás keretében kerül tárgyalásra, gondoskodni kívánt arról is, hogy a magyarság népszövetség előtti problémái is avatott előadó útján világgittassanak meg.

Az első előadás 1928 január 17-én kedden délután 6 órakor a vármegyeház dísztermében mintegy ünnepélyes megnyitója lesz ennek az előadásorozatnak. A megnyitó beszédet dr. Kölcsey Sándor ügyvéd, a szövetség osztályelnöke tartja, utána

a magyar ügyvédség egyik vezére, a szövetség társelnöke, a TEBE igazgatója, fog az új jelzálogtörvényről ismertető előadást tartani, melynek megalkotásában neki jelentős része van. Az est másik előadója

dr. Harasztosi Király Ferenc, a szövetség főtitkára, akinek elévülhetetlen érdemei vannak a szövetség feltámasztása körül s aki az őszi ügyvédkongresszust oly páratlan sikerrel rendezte meg. Harasztosi Király Ferenc „királygyűrűs” jogász, évek óta foglalkozik a kartellek kérdésével s a készülő kartell törvénnyel kapcsolatban fog érdekes előadást tartani.

Az előadásra a debreceni bíróságok, a kamara, a szövetség tagjait, az egyetem tanárait, a pénzügyintézet vezetőit meghívja a szövetség, azonkívül szívesen lát minden érdeklődőt.

Előadás után a fővárosi vendégek tiszteletére, akiket a budapesti jogászvilág számos kitünősége fog leköszölni, társasvácsora lesz, melyre jelentkezni dr. Magyar Simon szövetségi társelnöknel lehet.

A következő előadás illusztris

vendége dr. Gajzágó László meghatalmazott miniszter lesz, aki a népszövetség előtt az erdélyi birtokpekben képviseli Magyarországot s aki minden magyar embert oly közelről érdeklő problémákról fog előadást tartani. A többi előadók közül dr. Tóth Aurél, dr. Kölcsey Sándor, dr. Dávid István, dr. Magyar Simon, dr. Kuthi Sándor neveit említjük meg.

A szerencsés művasárló

Két évvel ezelőtt a Szinyei-Társaság debreceni tárlatán egy ur megvette Csók István „Virágcsendélet” című képét. Nehezen szánta rá magát, mert ára magas volt, de végül részletfizetéssel sikerült a vásárlást megoldania.

A városházán jelenleg rendezett kiállítással kapcsolatosan lejött egy műgyűjtő is Budapestről, aki a Csók „Csendéletet” a fővárosból ismerte s amikor meghallotta, hogy a mestermű debreceni ember birtokában van, tíz milliót ígért arra a vételárra, amelyet a kép tulajdonosa annakidején a Szinyei Társaság kiállításán fizetett.

A kép tulajdonosa természetesen nem válik meg a képtől, mert ismeri annak jövő nagy értékét. Ilyen örökéletű munkák azok a képek is, amelyek a városházán rendezett képzőművészeti kiállításon eddig gazdára találtak. A kiállítás anyaga olyan nevekkel rekrutálódott, amelyek a magyar képzőművészet legelsőit jelentik s amelyek biztositják a vevőt arról, hogy csak igazán művészi becsű műveket vásárlhat közülök.

Megnyitották a téli gazdasági szaktanfolyamot

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara földhözjutta ottak és kiscgazdák számára szervezett 4 hetes téli gazdasági szaktanfolyamát dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, igazgató akadályoztatása miatt Varga László s. titkár nyitotta meg a kamara nevében január 9-én délután 5 órakor. Megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági termelés hivatott azon új javak előállítására, amelyek segítségével az ezeréves hátróok visszaszerzhetők, tehát minden magyar gazdának, a kinek egy talpalatnyi föld is jutott a csonka magyar hazából, kötelessége, hogy a magyar föld termését saját és hazája javára felfokozza. A többtermelés gyakorlati megvalósításához pedig a szaktudás megszerzésén át vezet az út, amely szakismeretek elsajátítását kívánja a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara e most megnyitott tanfolyamával is a kiscgazda közönség számára lehetővé tenni.

A tanfolyam előadásait a II. sz. gazdasági népiskola ily célra kiválóan alkalmas előadótermében tartják minden hétköznapon d. u. 5—7 óráig a pallagi Gazdasági Akadémia neves tanárai és a kamara szaktitviselői.

A tanfolyam sikerét jelenti és a gazdaközönség haladni akarását bizonyítja, hogy arra 60 résztvevő jelentkezett.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, újságárusnál követelje a „HAJDUFÖLD”-et!

A Déri muzeum környékének rendezése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A városi tanács legutóbbi ülésén bejelentették, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a Déri-tér rendezésére vonatkozó közgyűlési határozatot s ugyanekkor a kereskedelmi miniszter is engedélyezte a tervbeveit ki-sajátításokat. *Igy most már semmi akadály nincs annak, hogy tavasszal rendezzék a Déri-muzeum környékét. A fedezet az 1.500.000 dolláros kölcsön programjában rendelkezésre áll.*

A városi tanács megbizta a fő ügyészt, hogy az egyezségi tárgyalásokat kezdje meg s folytassa le. Ha ezek nem vezetnek eredményre, az érdekelt tulajdonosok ellen megindítja a ki-sajátítási eljárást.

Óriási érdeklődés a jogászbál iránt

(A Hajdúföld tudósítójától.) Lázás izgalommal készülődik a debreceni jogászfizetség az idei farsang hagyományos szezonnyitó báljára, amelynek különös jelentőséget az ad, hogy ez évben ötvenedszer rendezik meg s az eddigiektől szokatlanul eltérő fénytel és pompával, annyival is inkább, mivel a bál fővédnökei, József Ferenc kir. herceg és felesége, Anna kir. hercegnő feltétlenül meg fognak jelenni az ötvenedik jubiláris jogászbálon.

Szarukán József jogásznök a következőket mondotta a bárról a Hajdúföld munkatársának:

A debreceni jogászfizetség, egyetemlegesen az egész magyar ifjúsággal nagyon jól tudja, nagyon is érzik azokat a bajokat s a lét és nemlét nyomasztó súlyát, amely ma első sorban — sajnos — az ifjúságot érinti legjobban s méltán arra készíti, hogy semmi jót nem várva a jövőből, egyre csak elkeseredett harcot vívja léleért a boldogabb magyar jövőért. Amikor azonban eljön ilyenkor a farsang, olyan szorongásfélért érzünk keblünkben, hogy mi már semmi gondtalan pillanatot sem tölthetünk együtt a magunk körében, barátaink, ismerőseink, az értünk aggódó keresztyén magyar társadalom általános velünk érzése mellett? Hiszen a történelem legragyogóbb lapját felítve, a szabadságharc történelmében olt tanultuk, hogy Görgey, a nagy hadvezér Lőcse városában egy gondtalan estély, egy vídám összejövetel keretében öntött kitarító összetartást, bátorságot az elcsüggedt magyar lelkekbe s utána a magyar társadalom egyfajta sávjai megvívta a dicsőséges branyiszkói csatát.

Ma is innen indulunk ki, hiába ezek az emlékezők, örökre odafortak magyar lelkünkhez s megoldást adnak a való élet ezer bajai közepette is, hogy néhány pillanatra bár, gondtalan órákat eltöltve, végezetül mi is diadalal vivjuk meg a branyiszkói csatát, a magyar feltámadást.

Az ifjúságnak ime ez a gondolat világa igazán méltó az elismerésre s mintha már jobban beleélnők magunkat abba a természeti törvénybe, hogy az ifjúság ma sem változhatik át teljesen gondsújtotta vénké s áldozhat is valamit ifjúságának. De emellett még ma is megnyugtató, hogy a bál bevételét a szegénysorsú s talán egy valóban jobb jövőért küzdő jogászfizetség felségélyezésére fogják fordítani.

Olvassa a Hajdúföldet

Tizenhét vagon ment keresztül egy szerencsétlenül járt mozdonyvezetőn

Borzalmas szerencsétlenség az Ipoly hidján

Párkányból jelentik: Ma hajnalban az Ipoly hidján elszakadt egy tehervonatnak összekötő kapasa, amely a mozdonyhoz fűzte. A mozdonyvezető a kritikus pillanatban a hátsó részen levő kis vasállványon állott és lezuhant a sínekre.

A 17 vagon keresztülment rajta.

A fűtő a mozdony víztartályába kapaszkodva maradt függve. A mozdony teljes sebességgel haladt a lejtős pályán, amíg a leszakadt vagonok néhány perc alatt megálltak. A

közeli községben rémülten látták a vezető nélkül száguldó mozdonyt és értesítették a készülő borzalmas szerencsétlenségről Párkány állomásfőnökségét, ahol akadt egy bátor fűtő, aki

felugrott az állomáson keresztül rohanó mozdonyra s azt megállította.

A másik fűtőt ájtultan szedték le a gépről. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetért senkit sem terhel felelősség.

Nagy siker koronázta a „Hajdúföld“ segélyakcióját a baraklakók megsegítésére

Még mindig naponta érkeznek a nemesszivű emberek adományai

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Hajdúföld akcióját, melyet a fekete barak nyomorgó lakóinak érdekében indított, a legteljesebb siker koronázta. A debreceni társadalom minden rétegéből, sőt a Hajdúság városából is érkeztek adományok az elképzelhetetlen nyomor enyhítésére. Szerkesztőségünkbe küldött ruhaneműket tegnap osztottuk ki a baraklakók között.

A kora délutáni órákban érkezett meg a fekete barakba az összegyűjtött adományokkal megrakott kocsis. A nyomortanyákon nagy lett az öröm és a sirás csukló hangjai mellett gazdákra találtak a beküldött ruhaneműk. Igyekezünk mindenkinek juttatni egy-két darabot, mert a fekete barakban nincsen szegény és szegényebb, ott mindenki egyformán rászorul a segítségre. Különösen a gyermekeket láttuk el első sorban is a rendelkezésünkre álló ruhaneműk- és cipőkből, aztán a betegek jutottak legelőbb is meleg alsó- és felsőruhához, sőt egyesek-

nek még pokróctakaró is jutott.

A gyermekágyas anyák között a begyűlt pénzből kiosztottunk 50 pengőt, míg a többi pénzért — tekintettel a nagy hidegekre — 20 mázsa fát szereztünk be Pajor Sándor fanagykereskedőtől, ki a nemes célt szolgálva, igen olesó áron bocsátotta rendelkezésünkre.

A szeretetadományok nyomán mindenhol öröme nyitak az arcok és a reménység beköltözött a szerencsétlenek szívébe. Az emberi szeretet és a hála megnyilvánulása különösen a gyermekeken látszott meg, kik az öröm repeső felkiáltásaival gyönyörködtek a cipő- és ruhaneműkben, miket csintalan pajkossággal próbálgattak fel és mindjárt maszatos kis lábaeszkákra húzták.

Az adományok pedig még mindig érkeznek szerkesztőségünkbe, így legutóbb Kormány főhadnagyé is küldött több gyermek ruhaneműt, a mit ezúton nyugtáztunk és köszönünk meg.

A pénzügyminiszter nem csökkenti a forgalmiadó kulcsát, de kiterjeszti az adómentesítések körét

Budapestről jelentik: A december végén megjelent pénzügyminiszteri rendelet, amely arról intézkedik, hogy a fényüzési adó kezelését is a városi, illetőleg községi forgalmi adóhivatalok végezzék, nyilvánvalóan azt célozza, hogy a forgalmiadó és a luxusadó ügyek úgy a kincstár, mint az adózók előnyére egy szerv intézkedési körébe kerüljenek.

E rendelkezés kapcsán sokan azt is felhozták, hogy a luxusadókezelésnek a városi és körzeti forgalmi adóhivatalok hatáskörébe való utalása részben azért is történt, hogy az adóhivatalok újabb működési területet kapjanak, tekintettel arra, hogy a forgalmiadókban az elmúlt hónapokban nagyobb leépítések történtek. Ezt az intézkedést tehát akként is magyarázták egyesek, hogy a miniszteriumnak a forgalmiadónál további leépítési tervei vannak.

Ezt a feltevést most megerősíti az a nyilatkozat, amelyet Bud János pénzügyminiszter a Gyosd egyik vezetőségi tagjának tett, amikor a pénzügyminiszternél informálódott.

A miniszter kijelentette, hogy azok a hírek, mintha ő az általános forgalmiadó kulcsának leszállításá-

val foglalkoznék, nem egyeznek intenciójával és így nem felelnek meg a valóságnak.

A forgalmiadó kulcsának mérséklését nem tervezi, hanem az a terve, hogy miképpen a múlt év második felében,

a jövőben is számos újabb cikket akar törölni a forgalmiadó-köteles cikkek sorából.

Ez az eljárás különben a pénzügyminiszter véleménye szerint jobban is szolgálja azt a kívánságot és törekvést, amely a közvetett adó nem megszüntetésére irányul.

E kijelentés az ipari és kereskedelmi érdekeltségek körében nagy örömet keltett, mert nyilvánvaló, hogy a miniszterium a fontosabb közszükségleti cikkek csoportjában még ez évben újabb mentesítéseket akar keresztülvinni.

Az érdekképviseletek nemcsak abban reménykednek ezek után, hogy a miniszter az élelmiszerek újabb csoportjait fogja kivenni a forgalmiadó kötelezettség alól, de olyan árukról is szó lehet már a jövőben e tekintetből, amelyek öltözködés stb. szempontjából jelentősen fontos közszükségletet.

HIREK

1928 január 11 (Szerda)

Prot.: Ágota Kath.: Higin

A Meteorológiai Intézet jelentése:

Időjárás: Jórészt felhős idő, kisebb lecsapódások al és gyenge éjjeli faggal.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak Kossuth (Piac-u. 83.) Nap, Isteni Gondviselés (Teleki és Deák Ferenc-u. sark.) II. Rákóczi Ferenc (Külső vásártér I.) Csillag (Árpád-tér I.) Mátyás király (Nyilas-telep, Márton Kálmán-u. I.

ESTÉLYEK-HANGVERSENYEK

Január 12-én, csütörtökön este 8 órakor az Arany Bika disztermében a budapesti Filharmonikusok hangversenye.

Január 13-án, pénteken délután a Kollégium disztermében a Kálmánista Templom-egyesület műsoros előadása.

Január 14-én, szombaton este 10 órakor az Arany Bika disztermében a debreceni jogászok ötvenedik bálja dr. József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegnő részvételével.

Január 14-én, szombaton este a Bozay-telep „Öreg tanya” vendéglőjében álarcos jelmez-estély.

Január 15-én, vasárnap este 8 órakor az Arany Bika disztermében a debreceni máv. Filharmonikusok hangversenye.

Január 22-én, vasárnap este az Arany Bika disztermében iparos-bál.

Február 1-én, szerdán este 10 órakor az Arany Bika disztermében a debreceni orvostanhallgatók Csaba-bálja.

Február 11-én, szombaton este az Arany Bika disztermében a debreceni kereskedők jubiláris bálja.

Az ÉME választmányi és taggyűlése

Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja január 13-án, pénteken délután 6 órai kezdettel egyesületi helyiségében választmányi ülést, január 14-én, szombaton délután 6 órai kezdettel pedig taggyűlést tart, amelyre az összes tagok szíves megjelenését bajtársi szeretettel kéri az Elnökség.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemű utbaigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

— Fővárosba utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Kéti pályaudvarral szemben levő, előbrangu Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedélyt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

— Jón Szerelmeskedés Vivian Gibson.

Bakóczy Juliánna női szabó

BATTHYÁNYI-U. 3.

Előrendű munka, mérsékelt árak!

Sirköveket Harkányi. és Fivér készit, Piac-u 85

A Ker. Nemzeti Liga vitadélutánjai

Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni osztálya január 16-án, hétfőn délután 6 órai kezdettel rendkívüli ülést tart, amelyen dr. Varga Lajos a „Hadikölcsonkötvények és árvavagyon valorizációja” címen tart előadást.

A Liga a magyar néplelek válságáról folyó vitát kedden, január 17-én délután 6 órai kezdettel folytatja, amikor is Galánffy János dr. m. kir. közjegyző, kormányfőtanácsos szólal fel.

Mindkét vitadélután az egyesület József kir. herceg-utca 16. szám alatti székházában lesz. Beléptidj nincs. Érdeklődőket szívesen lát az Elnökség.

— Rádió-műsor. Január 11. Szerda. Budapest. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és vizállásjelentés. 4: Ritoók Emma meséből olvas fel. Ritoók Marit. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és mozik műsora. 5: Közgazdaságtudományi előadás. Szász Béla dr.: „A fogyasztás és a fogyasztási elméletek”. 5.30: Szimfonikus hangverseny a Zeneművészeti Főiskola kupolaterméből. Vezényel: Unger Ernő karnagy, a Zeneművészeti Főiskola tanára. Közreműködik: Svéd Sándor operaénekes. Wagner-est. 1. A nürnbergi mesterdalnokok — előjáték. 2. Siegfried — idyll. 3. Bevonulási induló a „Tannhauser” című operából. 4. a) Tannhauser — Wolfram versenydala. b) Dal az esti csillaghoz, zenekari kísérettel éneklő: Svéd Sándor. 5. Tannhauser — megnyitó. 6.50: Rádió amatőr posta. 8: Herczeg Ferenc-ciklus I. előadása. 1. Herczeg Ferenc bevezető felolvasása. 2. „Két ember a bányában.” Személyek: Kop — Pethő Attila. Brádi — Sugár Károly. 3. „Költő és a halál”. Személyek: A költő — Pethő Attila. A százas — Matány Antal. A gazda — Pajor Ödön. A íalusi lány — Rózsahegy Marica. A konziliárius — Sugár Károly. A báróné — T. Halmy Margit. Az előadásokat Pethő Attila, a Nemzeti Színház művésze rendezte. 9.20: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. 9.45: Grafonola-hangverseny.

Külföld. Bécs (517.2 és 577.) D. e. 11 és d. u. 4: Hangverseny. 8.30: Vigjáték-előadás. Utána népszerű zene. Berlin (483.9). D. u. 4.30: Schiller: Stuart Mária. Szomorujáték. 7.30: Sláger-est. 10.30: Táncczene. Boroszló (322.6). D. u. 4.30: Operarészletek. 8.20: Szimfonia-előadás. 10.30: Gramofon-zene. Majna-Frankfurt (428.6). D. u. 1.30: Hangverseny. 4.30: Operett-részletek. 8: Bohózatok. Közvetítés Stuttgartból. Prága (348.9). D. e. 10.05: Hangverseny. 4.30: Táncczene. 7: Melodráma. Róma (470). D. u. 5.30: Hegedűhangverseny. 8.45: Népszerű zene. London (361.4). D. e. 12: Kvartett. 1: Hangverseny. 2. Népszerű zene. 4: Klasszikus zene. 7.45: Orgona. 10.35: Tarka-est. 11: Francia operett-részletek.

— Jön Hercegisasszony Harry Liedtke.

— **Álarcosbál Hajduböszörményben.** A hajduböszörményi Törökves Dalkór január 8-án este 8 órai kezdettel nagyszabású álarcosbált rendezett, melyet megelőzőt délután a szánokon felvonuló álarcosok farsangi menete. A táncmulatságon több debreceni vendég is részt vett. Az álarcosok leleplezése 12 órakor történt, amikor is vitéz Kőszegi Frigyes díszelnök, dr. Nagy Károly rendőrkapitány, dr. Kajáry Zoltán rendőrfogalmazó, dr. Terestényi István ügyész, Beregszászi Imre alelnök és Láda Imre bálelnök tagokból álló zsűri a következő sorrendben díjazta értékes tárgyakkal a jelmezeseket: I. női díjat nyerte Csikos Zsigmondné (török női jelmez). II. Nagy Rózsika (motyó), III. Csika Ilonka (debreceni cigányasszony), IV. Menyhart Sárika (bajazzo). I. férfidíjat nyerte Fried Imre (bohóc), II. Mezei Zoltán (török basa), A fényes táncmulatság, melyet Láda Imre bálelnök rendezett, reggel 4 óráig tartott kitűnő hangulatban.

— **Sulyos baleset az Augusztaszanatóriumnál.** Tegnap délután az Augusztaszanatóriumnál a vagonokban érkezett tetszállományokat rakta le több társával Kondi Antal hajdusoboszlói lakos. A sikos talajon elvesztette egyensúlyát és elzuhant a földön. A szerencsétlen ember oly sulyosan esett el, hogy jobb lábán zúzódásokat szenvedett. A mentők beszállították a sebészeti klinikára. Sérülése eléggé veszélyes.

— **Tűzveszélyes a Péterfia-utcai laktanya.** A tüzoltó parancsnokság jelentette a városi tanácsnak, hogy a Péterfia utcai laktanyában a napokban kisebb tűz volt. Hasonló eset már több alkalommal fordult elő és az épületben levő építkezési szabálytalanságok miatt továbbra is fenyeget a tűzveszély. A városi tanács felhívta a műszaki osztályt, hogy vizsgálja meg a laktanyát és a szemle eredményéről tegyen jelentést. A tanács ennek alapján intézkedni fog majd a további teendőkről.

— Jön Tripoliszi fogoly Várkonyi Mihály és Jetta Goudal.

— **Tyukól mérnöki tervek alapján.** A Bocskay téri városi lakások berliói már régebben engedélyt kaptak a városból, hogy baromfit tartassanak. A tanács meg is engedte, hogy minden lakó hat-hat aprócsagot tarthasson, kikötötte azonban, hogy a baromfiak nem járhatnak szabadon, hanem részükre ketreccet kell építeni. A ketreccet és tyukólatat a mérnöki osztály által elkészített tervek alapján kell a lakóknak felépíttetni.

— **Szombaton lesz a sertésvásár.** Ismeretes, hogy a városban fellépett ragályos száj és körömfájás miatt további intézkedés csak zárt sertésvásárok tarthatók. A legközelebbi zárt vásárt a Remete Antal napi országos vásárra való tekintettel január 14-én, szombaton tartják meg.

— **Könyvujdonságok: Mereskovszky: Messiás, Gulácsy: Hamueső, Szilágyi Béla nótáskönyve 74 oldalon, Balázs Árpád 6-ik nótáskönyve.** Ezen újdonságok kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

— **B. Vattay Margit táncintézetében folyó hó 16-án evetemi kolon kezdődik.** Péterfia-u. 30.

— Jön Szerelmeskedés Vivian Gibson

— **A Budapesti Filharmoniai Zenekar egyetlen hangversenye január 12-én a Bika dísztermében, Halász László zongoraművész közreműködésével.** Vezényel: Komor Vilmos karnagy. Jegyek a menetjegyirodában.

— **Butorozott szobát keres a Hajdúföld szerkesztőségi munkatársa január 15-re.** Lehetőleg a központban, vagy ennek közelében. Írásbeli ajánlatok ár megjelöléssel a Hajdúföld szerkesztőségébe kéretnek.

— **Fogászat Debrecen, Szent Anna-u. 6. sz.** A fog orvoslás körébe vágó műveleteket, mint fog és gyökérhúzás, fogtömés, koronákat, hidakat stb. törött vagy régi fogszorokot használhatóvá alakít. Mérsékelt árak részletfizetésre is. Vecsey Antal áll. vizsgázott fogász.

— **Napkelet lexikona 2 kötetben 48 pengő.** Legteljesebb kézi lexikon 30 ezer címszót tartalmazó. Egyéb könyvujdonságok a Csáthy könyvkereskedésében. Piac-u. 8. Telefon 2-96.

— Jön Hercegisasszony Harry Liedtke.

— **Ezer évig ferdülhet még a pisai corony.** Minap készült el munkájával az a szakértőkből álló bizottság, amelyet az olasz kormány a híres pisai ferdetorony megvizsgálására küldött ki. Az utóbbi években, mint tudjuk, ismételtelen olyan hírek terjedtek el, hogy a torony alapfalai lassu süllyedésben vannak s az építészeti remekművet összeomlás fenyegeti. Pisa derék lakosait sokszor nyugtalanították olyan „szakvéleményekkel”, hogy büszkeségük, a ferdetorony, minden pillanatban a fejükre szakadhat. A bizottság, amelyben a legkiválóbb olasz építészek vettek részt, most olyan jelentést tett közzé, amely a torony minden barátságát megnyugtathatja. A jelentés lényege, hogy a torony nem fenyegeti semmi közvetlen veszedelem. A bizottság megállapította ugyan, hogy az alapfalak valóban süllyednek és pedig minden évben egy milliméterrel, de ez nem jelent semmit. A talaj már a torony építésekor is süllyedhetett, mert hiszen az akkori építők a torony egyensúlyát nem az alsó, hanem a felső részben helyezték el. Ennek köszönhető, hogy a torony, bár talapzatának és csucsának merőleges vonala között négy és fél méter távolság van, teljesen szilárdan áll. A bizottság számítása szerint ez a különbség még egy teljes méterrel nőhet anélkül, hogy beomlástól kellene tartani. Minthogy pedig az évi elhajlás mindössze egy millimétert tesz ki, a pisai ferdetorony élete még legalább ezer esztendőre biztosítva van.

— Jön Tripoliszi fogoly Várkonyi Mihály és Jetta Goudal.

— **Elszámolás a Jótékony Nőegylet karácsonyi gyűjtéséről,** melyhez a következők voltak szívesek pénz-, vagy természetbeni adományaikkal hozzájárulni s azáltal lehetővé tenni, hogy 400 szegényt részesíthessenek szeretetadományban. Nagyobb adománnyal: dr. Baltazár Dezső 100 P, Első Takarékpénztár 80 P, Steinfeld István 1 mázsa liszt, 5 mázsa burgonya; N. N. 50 P, H. Szabó 40 P, Alföldi Takarékpénztár 30, Belvárosi Takarékpénztár 30, Magyar Bank részvénytársaság, Angol-Magyar Bank, Magyar Leszámlító Bank, Magyar Általános, Általános Forgalmi Bank 25-25 P, Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, Gazdák Bankja, Mihalovits 20-20 P, Sass Béláné, dr. Csiky József, dr. Benedek László, N. N., dr. Kölcsey Sándor, özv. Zoltán Jánosné, Czeglédy András, N. N., Tóth és Sebestény, Sesztina-cég 10-10 P, Hadházy Zsigmondné, Neubauer Sándorné, dr. Hódy Béla, dr. Larencz Béláné, Antalffy József, N. N., dr. Pákozdy Sándorné, dr. Szontagh Félixné, Telegdy Györgyné, Tóth Aurélné, dr. Giezy Tibamérné, Komoróczy Imréné, özv. Bányay Istvánné, Pápay Józsefné, Vecsey Zoltánné, Balogh Istvánné, Kun Béláné, Vidoni Jánosné, László Miklósné, Csiky Zsigmondné, dr. Kenézy Gyuláné, Siposs Miklósné, Koszorus Jánosné 5-5 P, Garda Dezsőné, Fráter Erzsébet, Tervegy Tamásné, Eklé Józsefné, Dömsödy Ferencné, Koncz Aurélné, dr. Galánfyiné, dr. Czeglédyné, dr. Tüdös Kálmánné, Horvay Róbertné, Révész Imréné, Szoboszlai Sándorné, özv. Münnich Aurélné, Balás Károlyné, Nábráczky Béláné, dr. Kesserű Lajosné, Böszörményiné, Killer Edéné, Roth Adolfiné 4-4 P. Sokan voltak szívesek 3, 2, 1 és 50 filléres tételenként adakozni, helyszűke miatt azonban ezek neveit nem közölhetjük. Természetbeni nagyobb adományok: István gőzmalom 85 k. liszt, özv. Böszörményi Pálné 75 k. liszt, Trnka malom 25 k., Hangya, Kontsek Géza, Fűszer Részvénytársaság, Tisztviselő Szövetkezet, Polgári Bálintné, Vásáry Andrásné, Wolff Ferenc, Petrik Károly, Bányai Péterné, a többi kereskedő urak igen sok apróbb adományokkal, melyért ismételtelen hála köszönetet mond a Jótékony Nőegylet nevében Fráter Erzsébet elnök.

KI TUD NAGYOBBAT MONDANI?

Két galíciai kereskedő hajón utazik Amerika felé. Hogy az utazás unalmát elűzzék, öt dollárba fogadnak egymással, melyik tud nagyobbat mondani. Az egyik megszólal:

— Egy tarnopoli genteleman...
— Halt, ne tovább! Itt az öt dollár. Már megnyerted.

— Jön Szere meskedés Vivian Gibson.

— **Tanonctartó iparosok figyelmébe.** Az Ipartestület ezúton hívja fel mindazon tagjait, akik iparukat tanoncok alkalmazásával folytatják, hogy a Tanonciskola igazgatósága által megküldött mulasztási kimutatást, — mely magában foglalja a november hónapok történt összes mulasztásokat — saját érdekében jelen hirdetés megjelenésétől számított 3 napon belül az Ipartestület hivatalában annál is inkább tekinték meg, mert ha a mulasztást kellő indokkal igazolni nem tudják, ellenük a Tanonciskola az eljárását folyamatba teszi. Ipartestület.

— Jön Hercegisasszony Harry Liedtke.

— **Lapunk Budapestben állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában.** VIII., Baross-tér 10.

— **Harminc pengős pénzbüntetés káromkodásért.** A debreceni büntetőrendőrbíró előtt vádlottként két halápi ember állott tegnap. Az egyik ocsmányi káromkodásért, a másik botrányoskodásért, melyet a vádlottak ugyanazon időpontban követtek el. A két halápi ember ifj. Takaró István és Gáll Péter ellen még hatóság közeg elleni erőszak vétségéért is, — melyet egy erdőőrrel szemben követtek el, — nyomozást folytatott a csendőrség. A rendőrbíró ifj. Takaró Istvánt, mint elsőrendű vádlottat 20 pengő fő- és 10 pengő mellékbüntetésre ítélte, társa Gáll Péter pedig, mint másodikrendű vádlott 8 pengő pénzbüntetést kapott a nyilvános botrányoskodásért.

— **Evangélikus biblióra** — esz január 11-én szerda délután 6 órakor a Miklós-utcai evangélikus épületében. Tartja: Labossa Lajos.

— **A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye január 12-én.** Jegyek még korlátozott számban kaphatók a Menetjegyirodában.

— **Jön Tripoliszi fogoly Várkonyi Mihály és Jetta Goudal.**

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból,

10 százalék engedményt kap, olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házikonyha!)

5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhetsz egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorú családi jelleg.

Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park

Nagyszálloda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám

A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

ANYAKÖNYVI HIREK

Az elmúlt héten az anyakönyvi hivatalnál a következő bejelentések történtek:

Születések:

Fekete G. a. h. örm. fia Géza Zoltán r. k., Kovács Lajos kocsis fia Sándor ref., Szobonya Mihály kisbérő fia András r. k., Penzes Imre keresk. s. fia László Lajos ref., Virág László sármunkás fia Béla ref., Bodnar Ferenc cipész s. fia István ref., Sándor Elek máv. tűzikkovács fia László ref., Czeglédy István fodrász m. leánya Ilona ref., Karcza József fia napsz. leánya Róza Erzsébet ref., Balogh Béla máv. műhelylakatos fia Sándor ref., Kaszas András városi lovász leánya Erzsébet ref., Balaskó Mihály városi lovász fia Sándor ref., Nagy László fm. napsz. leánya Erzsébet Eszter ref., Szabó János villamos kalauz fia Ferenc Sándor ref., Tóth István erdőtelepítő fia István ref., Csónka Mihály cipész s. leánya Erzsébet Katalin ref., Vagner István asztalos leánya Emma r. k., Tiba Sándor vízműves szerelő leánya Irén baptista, Papp Géza házi szolga fia József László ref., Kis Lajos fuvaros leánya Katalin Margit ref., Kacsóh J. sef máv. gyári munkás fia József Sándor ref., Nagy János téglagyári munkás leánya Julianna ref., Süttős Sándor ny. h. tiszt. fia József Lajos r. k., Barta Lajos csizmadia leánya Margit ref.

Eljegyzések:

Karsai István szűcs ref. és Barsi Erzsébet ref. Bakos Gábor kőműves s. ref. és Dózsa Zsuzsanna ref. Kun József mozdonyvezető ref. és Daniel Erzsébet ref. Kovács Gábor uvaros ref. és Szűcs Katalin ref. Tömör Antal fm. ref. és Nagy Lidia ref. Jakó Sándor m. hivatalnok ref. és Szabó Julianna ref. Asztalos Sándor gazdálkodó ref. és Pataki József ref. Kócs Sándor cipészmeister ref. és Lőrinc Erzsébet ref. Szilágyi József gazdálkodó r. f. és Burai Irén ref. Manyi Gábor gazdálkodó ref. és Gombos Margit ref. Erdei Bálint fm. ref. és Szabó Julianna ref. Szatmári I. re. kadár m. és Papp Erzsébet gkath. László üles tm. gkath. és László Julianna r. k. Biri Ferenc fm. ref. és Kovács Piroska ref.

Házasságok:

Kovács Lajos gazdálkodó ref. és Nagy Zsuzsanna ref. Buga Daniel ze. esz. ref. és Orgovány Rozália r. k. Patonay Antal fodrász s. r. kath. és Sz. Kovács Margit ref. Hiripi Sándor kőműves s. ref. és Bör Erzsébet ref. Sz. Kovács Károly asztalos s. ref. és Fejes Mária ref. Mikula János kőműves s. ref. és Gálfi Ida ref. Ratkai József fm. ref. és Forgács Eszter ref. Harsányi András szerelési vállalkozó ref. és Bartos Julianna ref. Kovács Sándor napsz. ref. és Nagy Anna r. k. Nagy István gazdálkodó ref. és Vincze Erzsébet ref. Kovács János napsz. ref. és Harangi Eszter ref. Tulcsik Gyula napsz. r. k. és Andorkó Zsuzsanna r. k. Szilágyi Imre fm. ref. és Glós Róza ref. Nagy András csikós ref. és Sárkány Sára ref.

Halálozások:

Fitori Anna 6 éves ref. Bőszörményi Vince kézbesítő 64 éves ref. Kovács Jánosné Zombor Julianna 60 éves ref. Sztranyai Miklós bírósági irodatiszt 46 éves ref. Dudás József államrendőr 38 éves ref. Nagy Margit 20 éves ref. öz. Murai Józsefné Pavlik Zsuzsanna 79 éves r. k. öz. Magyar Kálmán Trutz Julianna 55 éves ref. Szakács János fm. 22 éves r. k. Halas Pálné Kiss Mária 50 éves g. kath. öz. Debreceni Lajosné Kuczik Erzsébet 60 éves ref. Miskolczy Istvánné Szilágyi Julianna 19 éves ref. Miskolczy István 10 napos ref. Cseke Lajosné Nagy Eszter 63 éves ref. T. Kiss Sándorné Dobi Erzsébet 32 éves ref. Daniroczy György szabó m. 74 éves gk. Lendvai Józsefné Nagy Róza 76 éves ref. öz. Magyar Ferencné Szőke Klára 44 éves ref. Babiska Jánosné Csuka Margit 23 éves ref. Bodlák Jánosné 44 éves ref. Zsófia 65 éves ref. Csobai Sándor 2 éves ref. Schindler Vilmos ny. máv. üzletgazdátó 64 éves r. k. Tiba András fm. napsz. 64 éves ref. Papp János konyhakész 84 éves ref. Mészáros István fm. napsz. 71 éves ref. Szathmári Lajosné Kátóna Julianna 46 éves ref. Kál Józsefné Kardos Julianna 62 éves ref. Konrad Teréz gimn. tanárnő 58 éves ref. Szabó Julianna 21 éves ref. D. Váci Károly fm. napsz. 45 éves ref. öz. Való Istvánné Szabó Zsuzsanna 74 éves ref.

KEGYES FERENC

sírkövektár és kőfaragó üzlet Debrecen. Minden méretű és fajú sírkövekből állandó raktár.

Sáfár Miklós

éplőt és műlakatos, víz és villanyerővel való munkát. — Darabos-utca 50. sz.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Szerda délután 3 órakor: A zenélő óra. Ifjúsági előadás.

Szerda este B) bérlet: A levél. Ujdonosság. Másodszer.

Csütörtök délután 3 órakor: A zenélő óra. Ifjúsági előadás.

Csütörtök este bérletszűnetben: Mesék az írógepről.

Péntek C) bérlet: A levél. Szenzációs újdonság.

Szombat este bérletszűnet: A templom egere. Fodor László vígjátéka. Bemutató.

Vasárnap délután rendez. helyekkel: A templom egere.

Vasárnap este bérletszűnet, rendez. árakkal: A templom egere.

Hétfő A) bérletben, harmadszor: A templom egere.

A színházi iroda hírei:

Ma, szerdán délután 3 órakor ifjúsági előadás.

A ZENÉLŐ ÓRA.

Harsányi Zsolt háromfelvonásos színdarabja a Bach-korszakból.

Poétikus, bájos romantikájú mese, telve kacagató jelenetekkel! A zenélő óra jegyei délelőtt 10—1-ig és délután pont 2 órától válthatók 80 fillértől 1.60 P-ig a rendez. pénztárnál.

Ma este B) bérletben másodszer Maugham szenzációs sikerű színműve

A LEVÉL.

Sajtó és közönség egyhangú véleménye szerint A levél bemutatója valóban elsőrangú teljesítménye volt a drámai együttesnek.

A levél előadását lélekzetvisszafojtva, feszült figyelemmel kísérte a táblás ház közönsége. Az izgalmas, érdekes jelenetek sorozata, a nagyszerűen felépített helyzetek, a mesteri tollal megírt párbeszéddek szinte frappirozták a publikum minden rétegét.

Halasi Mariska a gyilkos asszony szerepében megrázó.

Forgács Sándor az ügyvéd alakját hideg fölényrel kreálta.

László Gyula emberi, őszinte alakítása páratlan.

Szigeti Jenő sunyi, okos kínai ügyvédsegéd-figurája erősen karakterisztikus fővárosi nivón.

Rajz Ferenc, Szirmai, Szathmáry Margit, Turbók Rózi epizód szerepeiben felülmúlhatatlanok.

A levél ma, szerdán este B) bérletben, péntek este C) bérletben megy.

A levél előadását érdemes megnéznie!

A levél diszletei bravurosak, előadása mintaszertű!

Holnap, csütörtökön délután 3 órakor megismétlődik a

ZENÉLŐ ÓRA

brihans előadását!

A ZENSLŐ ÓRA

Kacagó-délután!

A zenélő óra mai és holnap délutáni előadásában gyermek és felnőtt egyformán gyönyörködhetnek!

A zenélő óra eddigi esti és délutáni előadásait táblás ház nézte végig!

Ha nem siet, nem kap semmiféle jegyet

A ZENÉLŐ ÓRA

olcsó előadásaira. A műsortörődés miatt ezután már csak esti előadásban kerül színre A zenélő óra!

Mesék az írógepről legközelebbi előadása holnap, csütörtökön este bérletszűnetben!

Mozgósínházak közleményei:

Szerda—csütörtök.

POLLO

Ember küzdj!

a kötelességtudás és humanizmus himnusza 10 felvonásban.

A főszerepben: Rudolf Sohldkraut.

Megelőzi:

A hálás allás és Szőkés

a házasságból

bohózatok.

VIGSZÍNHÁZ

Az ördög sziget

dráma 8 felvonásban.

A főszerepben: Marlon Nixon.

Halálbér

dráma 7 felvonásban.

A főszerepben: Villiam Boyd és Ellinor Falr.

METEORBAN

Csütörtökön:

Csak felnőtteknek!

Vihar menyasszony

Izgalmas tengeri dráma.

Főszereplők: Dolores Castelo és John Harren.

És a kísérő műsor!

Előadások: 6 és 8 órakor.

KÖZGAZDASÁG

Lóvásár. A keddi lóvásáron a felhajtás közepes volt. A kereslet esélytelv tekintettel a Szent Márton-napi vásár közelségére. Jöminőségű 500—800 pengő között, közepes 300-tól felfelé, silány 200 pengőtől.

A pengő Zürichben 90.72 1/2

Budapest 90.72 és 161, Berlin 123.50, New-York 519, London 2529, Páris 20.39 és fél, Milano 27.45, Prága 15.38, Belgrád 9.13 és háromnegyed, Bukarest 3.21, Bécs 73.25, Amsterdam 209.15.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27.82—27.97. száz „belga” 79.60—79.90. száz cseh korona 16.89—16.97. száz dán korona 152.80—153.40. száz dinár 10.02—10.08. száz dollár 568.90—570.90. száz francia frank 22.55—22.75. száz hollandi forint 229.90—230.90. száz lengyel zloty 63.95—64.25. száz lei 3.50—3.55. száz lira 30.30—30.50. száz német márká 135.70—136.21. száz osztrák schilling 80.50—80.85. száz norvég korona 151.65—152.25. száz svájci frank 110—110.40. száz svéd korona 153.50—154.10. száz peseta 98.65—99.25 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a husz koronás aranyat 23—23.10, az ezüst egykoronást 0.40—0.42, a forintost 1—1.10, az ötkoronást 2—2.10 pengővel jegyezték.

Gabonatözsde.

A készárúpiacon a forgalom jelentéktelen. az irányzat azonban tartott, tekintettel arra, hogy a külföldi piacok részéről az érdeklődés igen jelentékeny. A tözsdeidő elején a

tiszavidéki búzát 30.50—31.45, az egyéb szár mazsú búzát 30.30—31.15 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozs ára 29—29.25 pengő között mozgott.

A liszt- és őrléménypiacon a malmok nem változtatták meg tájékoztató árait. A korlát 20.50—25.75 pengővel jegyzik.

A terménycikkek piacán csak a tengeri és a zab iránt tapasztalható élénkebb kereslet. A tengeri ára azonban tartott, mert a kínálat kielégítő, ezzel szemben a zab szilárdul, mivel a piacon csak kisebb tételeket kínálnak. A tengeri minőség szerint 22.40—23.50, a zabot 26—26.50 pengővel jegyzik. Az árpafélék piacán csak jöminőségű áru iránt van kereslet. A sörárpa névleges ára 29.50—33.50 pengő.

Állatvásár.

A marhavásáron lanyha volt az irányzat. Árak: bika magyar 11a 88, tarka 1a 98—108, kivételesen 116, 11a 84—96, 11a 56—80, 1a tarka 100—124, kivételesen 128, 11a 76—96, 11a 52—72, tehén magyar 11a 80—106, 11a 52—74, tarka 1a 100—116, kivételesen 120, 11a 76—96, 11a 52—72, bivaly 50, növendék-matha 68—96, kicsontozni való 30—50, rugott borjú 76 fillér kg.-ként. — A sertésvásáron lanyha volt az irányzat. Árak: 1a öreg zsírterítés 144—148, 11a 140—142, fiatal nehéz 150—152, közep 144—146, kivételesen 148, gyenge 128—134, szedett közep 142—146, angol hussertés 158—160, kivételesen 164, angol szedett 144—150, süldő 150 fillér kg.-ként élőszuliban. Szalonnás felsértés 180—190, szalonna nagyban 164, hus 190—220, zsír 186 fillér kg.-ként.

Mindenütt kérjünk

RÓZSAHOLLÓ MULET!
ARANYHOLLÓ DOUBLET!

A MAGYAR PAMUTIPAR RT.

„Lovas” védjegyű Doubleja és „Holló” védjegyű Muleja, mely a piacon a vezető márka és a külföldi silányabb gyártmányoknál

olcsóbb,

minden jobb csomagoláskeresőnél kapható.

Steiner Ingatlaniroda közleménye:

Házak, telkek lakások és üzlethelyiségek a város minden részén a legjutányosabban kaphatók. Keresek ügyfeleim részére kisebb és nagyobb házakat és lakásokat kertekben is.

Iroda Piac-u. 19. II. em. Telefon 6-24.

Jókarba levő sötétkék férfi öltöny, egy barna át eneti kabát, egy burdabéles télikabát közep ermetre eladó. Értekezni lehet Steiner ügyökségi iroda Piac-utca 19. II. em.

Állatbiztosítás!

biztosíthatók elhulás vagy kényszer-vágás ellen

sertések, lovak szarvas-marhák, juhok, stb. vemhes anyaállatok magzatukkal együtt hátsólovak, luxuslovak, értékes tenyészállatok (100 száza-lékos kártérítéssel.

A biztosítás kiterjed a járványos betegségekre is, beleértve a sertésorbánc, sertéspestis és sertésvész, lépfene, száj és körömfájás stb. esetét is; lovaknál ezenkívül a használatra tartósan alkalmatlanná válás esetére is.

Állatszállítványbiztosítás, biztosítás vásárra-, vágóhidra-hajtás, hízalás és kiállítás tartamára

Mercur Általános
Biztosító R.-T.

Budapest, V. Tükör-u. 2. Tel. T. 113-06.

Lapkihordó
asszonyok
felvételnek
a „HAJDUFÖLD”
kiadóhivatalában. Piac-u. 59. sz.

42. Ha szép kék vagy fekete öltönyt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Nagy maradékvásár
Petri Karoly és Társa
rész és rövidárúzetében Szt. Anna 5.

Mosott
rongyot
vesz a
kiadóhivatal Piac-utca 59.

FEKETE ADORJÁN
bazar-, könyv- és papírkereskedése
Debrecen, Csapó-u. 41. sz.

Név- és születésnapokra
Fésű és manik rakaszták, parfümök, kölnivizek, szappanok és puderek a legolcsóbb árban kaphatók
TÓTH EMIL
„SZENT ANNA” DROGÉRIÁJÁBAN
BATTHYÁNYI UTCA.

Zsirosszóda
szappanfőzéshez
legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében
Piac-u. 10. (Bikával szemben.)
! Saját érdekében!
győződjön meg!

APROHIRDETESEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítanak.

LAKÁS

Két szoba, elő- és fürdőszoba február 1-re kiadó. Király-utca 5., tudakozódní a házmesternél.

Kiadó külön bejáratu udvari butorozott szoba egy vagy két személynek, esetleg teljes ellátással kiadó. Arany János u. 10. 3. ajtó.

Kisebb lakás intelligensebb idős párnak vagy özvegy urnőnek kiadó. Csonka-utca 5.

Magányosnak pincészoza kiadó. Hunyadi-utca 17. szám.

AJÁNLAT

Karbofneum kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Jegyzetek, nagyobb munkák írógépen való leírását, esetleg sokszorosítását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Elsőrendű házikoszt, négyfős ebéd 80 fillérért kapható, ugy kihordásra, mint bennékezésre Csapó utca 19. szám (Knoll ház), udvaron közvetlen balra.

Fiatal egészséges asszony 5 hetes kisgyerekekkel elmenne szoptatós dadának, Rákóczi-utca 39. 612

Fehér spitz és kis fokszi kutyát állatbarát helyre adok. Hunyadi u. 17. 619.

KERESLET

Amerikai íróasztalt használt, de jó állapotban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Házmesterséget keresek. Szerelő vagyok. Kis családommal házimunkát elvállalok. Cim a kiadóban.

Pianinót bérbe keresek. Cim a kiadóhivatalban.

Szigorlómérnök, olasz német francia nyelvtudással, külföldön műszaki irodát, műhelyt önállóan vezetett, nagy külföldi összeköttetéssel és jó kereskedelmi ismeretekkel a délelőtti órákra foglalkozást keres. Cim a kiadóban.

Intelligens megbízható magyar vagy német leányt keresek gyermekeim mellé. — Jelenkezni délelőtti 11-12-ig Szent Anna-utca 25., emelet.

Ellátást keres uri leány uri családnál zongora használatl. Cimeket a kiadó hivatalba „Vidéki” jelígre.

Jó ajánlattal rendelkező érettségizett, gépírásban jártas egyén irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban

VEGYES

LAKATOS

szakmába vágó mindenféle munkát és javításokat olcsón vállal. Megyaszal kurre lakatos, Erzsébet-u. 26. szám.

Kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a
budapesti Barta és Társa rádiós cég
helyi képviselö
Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete
József kir. herceg-utca 3. szám, Telefon: 13-22.

PAJOR SÁNDOR
erdőkitermelő és fakeskedő telepén
építkezési és tüzelő anyagok
a legjutányosabban szerezhetők be. Saját kitermelésü
épület- és tüzifa.
Raktár:
Debrecen, Salétrom-utca 3. szám.
HÉV. terület. TELEFON: 16-51.

Báli meghívók
készítését izléses kivitelben eszközli a
Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat R.-t.
Piac-utca 59. Debrecen. Telefon: 3-48.

Épület- és butorvasalások,ournérok
BÉSZLER LAJOS
nál Széchenyi-utca 2. szám.

Mélyen lecsállított árban
képkeretezés
izléses kivitelben vitéz HOMORÓDYNÁL
Péterfia-u, 37. Telefon 11-54

Ólmo
vesz
lapunk kiadóhivatala
Piac-utca 59. sz.

Weisz Manfréd gyártmányu folytonégő kályhák a legjobbak
Jótállással, használati utasítással.
Legolcsóbban beszerezhető

Kovács Gyula
vasüzletében. Debrecen,
Fő-utca 17. Bika szálló mellett, sarkon.

Telefon: 2-35.

